

EiropĀ diskutĀ par mĀrĀ-iem gaisa piesĀrĀtojoĀjo vielu emisiju samazinĀĀjanai uz 2030.gadu

Wednesday, 10 September 2014

Eiropas SavienĀbĀ norit darbs pie politikas pasĀkumu kopuma gaisa piesĀrĀtojuma samazinĀĀšanai laikposmam Īdz 2030.gadam.

Eiropas Komisija (EK) ir izstrĀdĀjusi priekĀlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktĀvai par daĀu atmosfĀru piesĀrĀtojoĀo vielu emisiju samazinĀĀšanu un DirektĀvas 2003/35/EK grozĀĀnu jeb tĀ saucamo Valsts kopĀjo emisiju samazinĀĀšanas direktĀvu vai, vĀl ĀsĀk- "jauno" Emisiju griestu direktĀvu. MinĀtĀ direktĀ izstrĀdĀta pamatojoties uz Eiropas Komisijas TematiskĀs stratĀģijas par gaisa piesĀrĀtojumu, kurĀ ir aprakstĀti Eiropa SavienĀbĀ paredzamie pasĀkumi gaisa piesĀrĀtojuma samazinĀĀšanai, ko plĀnots Āstenot Eiropas SavienĀbĀ ĪmenĀ.

Valsts kopĀjo emisiju samazinĀĀšanas direktĀvas priekĀlikumĀ valstĀm tiek piedĀvĀtas jaunas emisiju samazinĀĀšanas saistĀbas sĀra dioksĀdam (SO₂), slĀpekĀa oksĀdiem (NO_x), nemetĀna gaistoĀjiem organiskajiem savienojumiem (NMGOS), amonjakam (NH₃), daĀiĀtĀm PM_{2,5} un metĀnam (CH₄) laika posmam no 2020. Īdz 2030. gadam, un starposma emisiju ĪmeĀti 2025.gadam, kuri piemĀrojami tĀm paĀm piesĀrĀtojoĀjĀm vielĀm. Emisiju samazinĀĀšanas saistĀbas ir paredzĀts noteikt relatĀvĀs vienĀbĀs 2005.gada emisiju Īmeni.

Īdz 2020.gadam spĀkĀ bĀs DirektĀvas 2001/81/EK regulĀjuma noteikto gaisu piesĀrĀtojoĀo vielu gada emisiju maksimums (griesti), kas noteikti sĀra dioksĀdam, slĀpekĀa oksĀdiem, nemetĀna gaistoĀjiem organiskajiem savienojumiem un amonjakam.

PaĀreiz ir uzskĀta direktĀvas projekta apsprieĀna Eiropas Padomes Vides darba grupĀ un Eiropas ParlamentĀ.

Lai sagatavotos diskusijĀm Eiropas Padomes darba grupĀ sakarĀ ar izvirkĀtiem emisiju samazinĀĀšanas mĀrĀ-iem, FizikĀlĀs enerĀģĀtikas institĀts Āsteno pĀtĀjuma projektu "Eiropas Komisijas izvirkĀto mĀrĀ-u piesĀrĀtojoĀo vielu emisiju samazinĀĀšanu uz 2030.gadu Latvijas emisiju aprĀĀinĀšanas pieĀtĀm" izvĀrtĀjumus ar Latvijas vides un aizsardzĀbas fonda finansiĀlu atbalstu. Projekta gaitĀ ir paredzĀts:

- analĀtiski salĀdzinĀt Latvijas gaisa piesĀrĀtojoĀo emisiju inventarizĀcijĀ par 2005. un 2010.gadu izmantoto aktivitĀsu datus un emisiju faktoros un EK izmantoto mĀrĀ-u aprĀĀinĀšanas Ā izmantoto ieejas informĀciju par Latviju;- noteikt un pamatot galvenĀs atklĀtĀs atĀirĀbas un sagatavot pamatojumu aktivitĀsu datu un emisiju faktoru Latvijas vĀsturisko emisiju par 2005.gadu precizĀĀšanai EK uzdevumu izpildĀjam pĀtniecĀbas centram IIASA (International Institute for Applied Systems Analysis);- izveidot gaisu piesĀrĀtojoĀo emisiju prognozes Latvijai uz 2020. un 2030.gadu pa atseviĀm emisiju grupĀm (SO₂, NO_x, NMGOS, NH₃, CH₄ un PM_{2,5}) un sektoriem (enerĀģĀtikas, transporta, rĀpniecisko procesu, ĀdinĀtĀju un citu produktu lietošanas, lauksaimniecĀbas un atkritumu apsaimniekošana);- analĀtiski salĀdzinĀt Latvijas izstrĀdĀto prognozĀu galvenos pieĀtĀmumus par aktivitĀsu datiem un izmantojamiem emisiju faktoriem prognozĀm 2020. un 2030.gadiem ar atbilstoĀs IIASA prognozĀs izmantoto ieejas informĀciju. Noteikt galvenĀs atĀirĀbas sektoros un identificĀt atĀirĀbu cĀloĀtus. MateriĀls tapis ar Latvijas Vides aizsardzĀbas fonda atbalstu.